Charaksis

Robert Franquinet

bron
Robert Franquinet, *Charaksis*. A.A.M. Stols, Den Haag 1946

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/fran024char01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

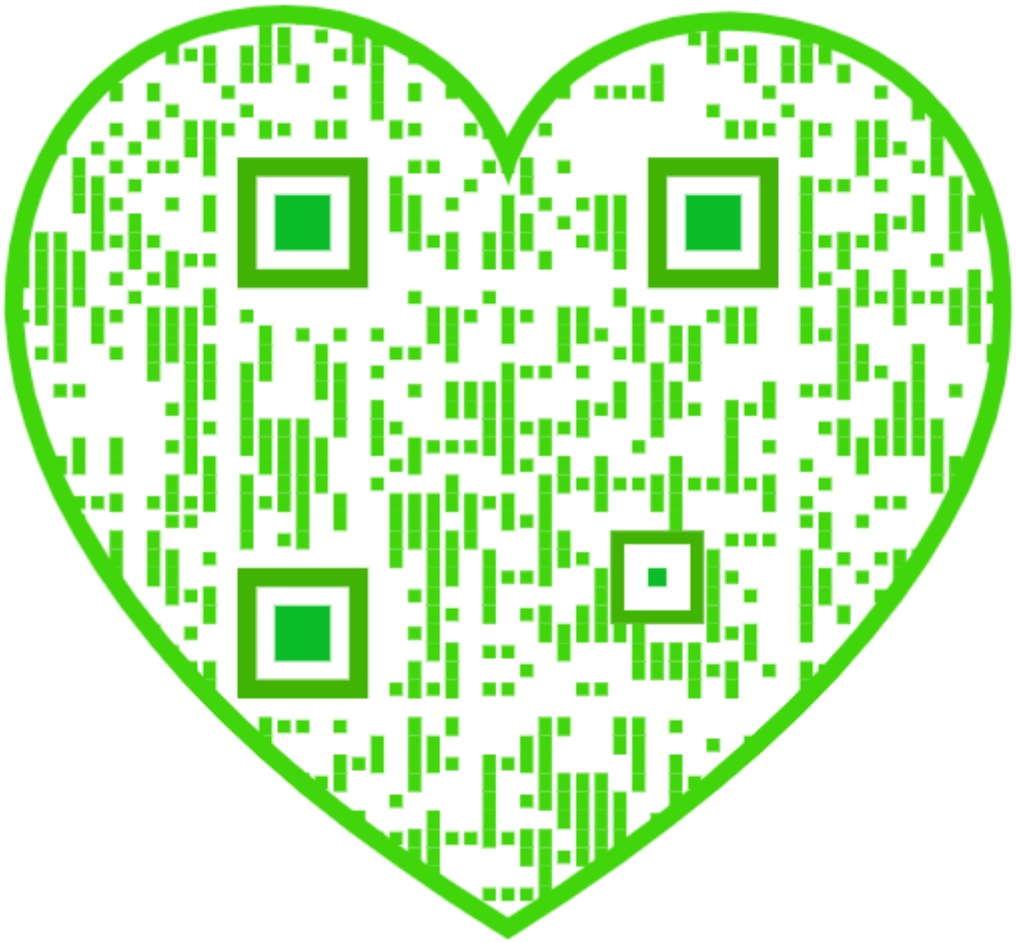

Charaksis

Impavidum ferient ruinae...
(Horatius. Ode III 3.8)
Animus meminisse horret...
(Virgilius. AEneus II 12)

HET spiegelbeeld van een gevel
brak tusschen water en avondrood
en in de oogen van een eenzame
achter de hooge ramen,
door den asschigen nevel
trad, als een herder met witte schapen, de dood.

Hij weidde zijn kudde op het onkruid der steenen
en alle droegen den geur van het grachtwater
in de verschroeide huiden
en van de waterkruiden
den smaak in het gebit. In de lucht verschenen
witte pluimen, die achter de daken dreven. Later,

Met bitt're schootkiemen en open handen,
stond tegen de schaduw van de deur
een vrouw van dertig jaren,
die men herkennen kon aan de gebaren
van haar heupbeenderen en aan den geur
van een ouden mantel en aan haar witte tanden.

Maar toen heb ik de herinnering niet meer gewild,
en het donkere vizioen en het geluid
dat haar stem moest geven.
Nacht en water voelde ik beven
door mijn beenderen en meer dan ooit verstild
brak de doodsschemer als zweet uit aan mijn slapen.

Ik kwelde mij: zal ik dit huis ingaan?
Is dit niet slechts een leeg karkas
door vuur en staal vergruisd tot aan den grond?
Ik zag, dat waar het sierhek stond
nu niets meer dan een waanbeeld was,
waarin mijn jeugd voorgoed is meevergaan.

Een hond, onrustig door de vochtige geuren
die tusschen het gescheurd arduin uitsloegen,
zocht zijn zaad te schieten
en liep snuffelend verder langs de rieten
stoelen van een desolaat terras, waarvan de deuren
drie jaar geleden gerukt werden uit hun voegen,
door één windstoot van staalscherven,
wegvagende als zand het kind dat op den drempel speelde
met een houten kruis; maar de stoelen
staan nog, met vergane merg en gestold bloed voelen
zij zich, in hun oude weerkerven,
als magere door den tijd verslagen spookbeelden.

Straks komt de maan,
hààr beeld is niet veranderd in water en wind;
maar door uitgebrande raamkozijnen
herkent men nauwelijks het roestig schijnen.
Een meisje, dat zij heeft aangedaan,
tast over het verborgen buikveld naar het leven van haar kind,
met haar van vreezen uitgeteerde handen
en de verstikte stem: dit is de laatste maal, de laatste maal!
Met oogen groot als zwarte rozen,
de schaduwvolle en de zaadlooze
met gruis van glas en puinstof tusschen haar tanden,
gevlucht uit het brandende hospitaal!

En verder dan gracht en huizen,
al de gezegenden, al de machteloozen
en die den God van rechtschapenheid
in huiverende angsten hebben toegeschreid:
‘Brand uit mijn vrucht, geef mij alle kruisen
der wereld, maar niet dit eene, broze,
onverdedigbare bezit van sterren en van rozen,
dit bloedbegin, dit uit het vleesch gekozen
schoonste en bitterste in zulk een nood.’

Hebt gij het gekerm ook gehoord?
En gezien de kringen op het watervlak?
Want God toont in hardhoorigheid:
Wie met Hem is, wint nooit het pleit
voor deze wereld. Doorboord
wordt ieder hart, dat niet zijn eigen zegels brak.

Heeft ook de Wet van Vreemde en Wreede Liefde
den eenzamen man in de puinen aangedaan,
alvorens de doodsvliezen over zijn oogen gleden?
Wat heeft hij het laatst gebeden?
Geloofde hij, dat waar de dood zich verhief de
levensstrengen tot stof zijn vergaan?

ZIE, toen ik met ontvleesd gebeente
en door het vaal gespuis geslagen,
achter de traliën lag, is dit beeld
van den gestorvene, in deemoed en trots verdeeld,
van binnen murw van buitenuit versteend,
mij in mijn droomen komen plagen.

Niet het brekende spiegelbeeld in het avondrood
en de verdorde horizon met den enkelen toren
en de vrouw die moeizaam een pad besteeg
achter de schim van een stad, zwart en leeg
als een verpulverend geraamte, niet de dood
had dat splijtende bekoren!

Voor een van God en Vrouw verlaten man als ik,
die van de jaargetijden niet meer zong
en die met bergkristal en sterrengruis
tusschen de gordijnen van een oud wit huis
zijn jeugd verborg voor elken blik
en elk gebaar, dat tot het binnenbeeld indrong.

Het kan zijn dat ik mij niet helder meer bezon,
maar toen knapen met rottend vleesch aan hun geraamte,
met gebroken tanden en kapotgeslagen kaken
mij over hun liefde en hun moeder spraken,
was het of de wereld weer opnieuw begon
ontdaan van hoogmoed en van valsche schaamte.

Aan wie hen kortwiekten dachten zij niet,
maar in hun oogen was die vreemde gloed,
die door merg en bloed breekt
wanneer hij uit de blikken spreekt
met de zachtheid die men slechts bij geteisterden ontmoet
en de goedheid, die zonder pijlen schiet
in de trefbare schakels van ons levensbezit.
Maar vergeet niet dat ik door hun vergoorde huid er
ook steeds het beeld zag van die ééne,
die met puin en schroot is verdwenen
met duizend namelozen, bij één rit
der Apocalyptische ruiters.

EN waar de verwarring ontstaat
achterhaal ik niet, want het eene is waan
en het andere werkelijkheid;
maar wie niet geslapen heeft in den tijd
weet dat uit hel en hemel den bliksem slaat
tegen het versteende schedelveld aan.

En in dit geloof vergis ik mij niet,
welk vuur ook hun oogen verschroeide,
zij leven steeds feller in ons, die verlangen
te treden op schorpioenen en slangen
met de voetzool; want zag ik niet
dat er bloesems tusschen de asschen bloeiden
van een oud bordeel en over het tympanon

van een kerkkarkas waaruit verwrongen orgelpijpen
als bazuinen steken van waan èn werk'lijkheid.
En over de gescheurde teekens van bazalt en krijt.
waarin engelen en saters naar elkander grijpen
dringt door den nevel een hooge zon!

Avant garde

GRANATEN en herfstbladeren
ruischen door het droomeloos geschrei
dat u omnevelt, o vrouw.
Het bloed verzaadt tusschen kamraderen
en den kruitdamp van het getij.

In dit verloren eeuwenuur bloeit nog uw schoot
in kelders en hospitalen.
Maar aan alle hoeken der straten roept gij om brood
en onder de zwarte vleugels van het schrikbeeld:
geef mij een kubieke lucht om te ademhalen
als die bloesem mij breekt tot den dood.

Ik ben als een droeve schuit
in het schuim van een onweerachtig water.
Uw beeld gaat mijn oogen in en uit
en van huis tot huis in de donkerste hoeken
en in het zwarte geschrift der boeken
overrompelt het mij en slaat er
over U den bliksem der laatste vloeken
en het stamelen van mijn stemgeluid:

Breek door den waan
van uw gesluierd beeld.
Hier is het bed
met de kreken van het witte laken
en het kussen, gekleurd met de poeder van uw kaken.
De wereld in u is uitgespeeld.

De dood heeft een andere wet.
Hier begint de onbegrepen bloei
waarvan de vruchten door schaamte en oneer
zoeter dan de druiven
van uw droombeeld smaken.

Buiten ratelen de motoren
en over de asschen van ons kinddom
storten de stalen vogels neer,
de dingen waaraan uw roze vingren raken
zijn morgen gruis en stof.
Ik weet het wel, mijn woorden zijn te grof
mijn blikken veel te wreed voor uw verweer;
maar deze wereld met den avondschijn
van zijn brandende kathedralen
heeft ons geleerd bitter te zijn
en afstand te doen van amoureuze verhalen.
Ontdoe u van dit kleed
Ik wil den dood, die zich in het vleesch verbergt
niet meer bij arcadische beken achterhalen;
maar hier, achter het klare vensterglas.
Ik zag bloed en vuur over aarde en gras
meer dan gij geven kondt tienduizend malen
meer dan in hemelperken de rozen rood kunnen zijn
en van twintig eeuwen den rooden wijn
zag ik het water der rivieren
en het kruid der heuvelruggen
en tusschen dit en u moet ik de wereld overbruggen!

Als gespleten vruchten
met bedrieglijke wormsteken,
de gouden in de septemberzon
en de laatste zoele luchten,
zijn mijn herinneringen
aan den tijd dat het hart te spreken begon,
nu zaadverstoven door onverholen winden.
De teederheden zijn aan mij voorbijgegaan,
in mij, met elke zaadkorrel,
droombeeld geworden van een onaardsch bestaan.

In dien avondschijn
tusschen de verschemerde strengen der gedachten
uitgeleverd te zijn
aan den stap van den verbannene
die overblijft met kruis en assche
in de vertwijfeling der nachten.

Vrouw in het wit van uw kleed en het zwart van uw rouw,
vrouw in het rooskleurig room van uw naaktheid
en de zoete ledenschaduw,
achter een sneeuw van stilte
slaan de bloedgolven
en ik weet dat één zachte armplooi
om mijn tanden in te zetten
de eenzaamheid van deze onverzadigbare
tot de extazen inrukt!

Maar de nachtschaduw valt met duizend angsten
over het bed.
Onder sterren als bloedspatten
ligt het levende aas der ratten...
Vrouw in het wit en vrouw in het zwart
onder deze sterren liggen kinderen
met een verbrijzeld hart.
En bij iedere blikopslag
breekt het bloed de verschemerde oogen uit;
door en in u staat de man onder duizend skeletten,
hier, en ver achter de vensterruit
op het geluid van nieuwe legers te letten,
over het water der rivieren
en het kruid der heuvelruggen
en tusschen hèm en u moet ik de wereld overbruggen...

was het vanmorgen dat hij werd gehangen
in een kamp te Ebensee
met ontvleesde beendren en handen

en de oogen van een geschoten ree.
Hij leek afwisselend een knaap
of een man verdord en oud
en de morgenzon wierp een krans van goud
over de gestolde korsten
van zijn gescheurden mond.
Was het een kind
wiens naam hij heeft gestoten
met den laatsten ademtocht?
Waarom was het dat de dood het laatste vocht
in de nevelen van het geweten?
Hoorde het een van hen
die het hoofd niet heffen dorsten
de tanden bijtend in den bebloeden grond.

O vrouw en moeder, die dit bloed hebt gedragen
uit uw bloed tot stem en gebaar,
sinds drie jaren telt gij de dagen,
en na dìt, ieder hopeloos jaar...
En achter u al de waarheidsbangen
die niet kunnen noch willen weten
hoe zijn schedelveld eerst werd gespleten
alvoor hij aan de galg werd gehangen.

Maar wie over grond en water
heeft het met bazuinen geschald:
hij sterft tusschen ketter en pater
in blok twintig te Buchenwald,
hij brandt met tienduizend knapen,
de bloesem van het avondland
en tienduizend die nog te rapen
liggen als brakhout
met de laatste korst brood in hun hand.

In Uw beeld storten zij neder,
in de vuurkraters van een aardscher Golgotha,
niet ver van den bedrand en den geur van uw kaken,
die in den walm der steden uw vlies doorbraken.
En van hen allen, wie kwam er weder?
een schim in den kruitdamp van het verschiet.
Aan de hoeken der straten, herkent gij hem niet?
Vrouw die mij baarde,
over het gruis der aarde zing ik het lied
gebrandmerkt maar fel.
Wie zou mij den dood nog doen vrezen,
ik die zij aan zij met hem kroop door de hel,
die het brandmerk in ziel en vleeze
tot den waanzin droeg.
Naar den vleeze als een worm
als een paradijsvogel naar den geest!

In dit avonduur door de vernietigde dorpen
blaas ik de asschen tot vers en vorm
tot kracht en tot hemelteeken,
van hen die geschonden en nedergeworpen
den vloek van hun vendel, hoog in den storm,
als een avant-garde steken.

Park

NACHT en sneeuw waaien hun reuken in het struikgewas.
De tuinman draagt het laatst geluid weg uit de schemering,
hij heeft het pad gekozen langs de serre met het gebroken glas,
achter hem waart de schim
en twee droeve sterren staan
in den boomenkring
en boven de paarden in de weide.

Het gespleten tuinbeeld staart de stilte aan.
In de steenen lach verglijden
droom en bloei der jaargetijden
tot een onwereldscher bestaan.
Welke eenzamen zijn blijven staan
in den nevel van hun waan?
Is het spoor van hunne schreden
in sneeuw en winterwind vergaan?

Over stervende perken treed ik aan
met dat spiegelbeeld begaan.
O koel en donker weergetij
breek open in mij
stort mij neder als een te beursche vrucht
verwar mij in het brak gewei
en in het spinnezilver langs de wegen
als een verdwaalden knaap.

***

Achter het venster staat de vrouw
en ziet den herfst in de gelaten
neergeschreven.
Late appels vallen en de kinderen praten
in haar droombeeld.

Maar boven de zichtbare dingen
neemt het een aanvang,
het wordt geboren in de nevelvlekken der lanen,
het staat achter de balustraden
en klopt zachtjes aan de oude poort
als aan een wang
als aan een zachte vleeschsubstantie
het is steeds dezelfde schim
met bloed en schemering beladen,
geruischloozer geworden in een te droeve kamer
waar zij de laatste brieven zat te lezen
van een doode, met wien zij woord en vleeze
samen te deelen had.
Hoe heeft in haar steeds eenzamer
de droomklank nageklonken.
Stamel zijn naam
wanneer de winden gieren door de hooge daken
als zwarte ongeziene horden,
scheuren doen de oude spleten en de binten kraken,
een donkere hand het lijf weer komt omgorden
met geuren van vervlogen zomers
en oude stemmen wakker worden;
speelwind op de besterde nachtpelousen en bosquetten,
de verbrande berkenschors in de avondlijke zalen,
in het prieel de minnaars
en in het pendatief de vergeelde bloempetalen.

***

Nu loop ik droomend naast U,
een vage schaduw van veel eeuwen.
De lage kersengaarden zijn gevuld met nevel
en het is alsof het almaar zacht begint te sneeuwen.
Niets is er luid
dan het ratelen van een eenzame kar,

het binnenvuur brengt duizend woorden in de war,
het licht van uw oogen waait aan en uit,
aan en uit als het laatste zonvuur
dat ingezogen wordt door grond en water,
vuur en aarde tot een zoet geheim,
maar ook in dit verstorven uur
kunnen wij het niet aan elkander overbrengen,
misschien later
in een rusteloozen slaap
in de wilde worsteling met de levensstrengen
die ons tot onszelve inrukken,
eenmaal als ik het zand der woorden raap
en van het blankste beeld de brokstukken.

Keer in tot het oude huis
waar de dood loert in alle gangen,
draag de laatste bloei van uw wangen
en van uw donker kleed het zacht geruisch
naar de dingen in
en word weer aarde,
regen en wind slaan eeuwig over u heen,
laat wie van u deez zoete schim bewaarde
meedoogenloos alleen.

Uw droeve glimlach ligt verstard
en in de zachte mondplooi nestelt de dood,
duizend wormen vreten in uw schoot
en aan het roze vleesch wordt alles zwart.

Fra Angelico

DE doem van het mysterie, in de dingen,
dat de vereenzaamden heeft aangedaan,
heeft duizendmaal ebbe en vloed doen slaan
tegen de rots der stervelingen.

Maar wie de engel met het zwaard zag staan,
aan de vergulde poort van Gods herinneringen,
kan door de duisternis zijn handen dringen
en heeft het steile pad begaan!

Wie als de zeeschelp breekt, bij 't springen
van de steigerende waters en aan
den vloek der tijden is ontgaan
heeft al van Eeuwigheid staan zingen!

Grünewald

't **O**NTVLEESD gebeente doet het spel vergeten,
de zin der lusten valt voorgoed
in 't zwarte stof, dat éénmaal vleesch en bloed,
nu nog maar vaag herinnering mag heeten.

En sinds de winden waaien uit den gloed
der paradijzen, en de Godheid is gespleten
tusschen de dieren en de eeuwigheid, zullen de wormen eten
het voedsel van dien eindeloozen stoet.

En niemand is niet van de slang gebeten
tenzij de Maagd, die God droeg in haar bloed
en in hààr graf geuren de rozen zoet
totdat het boek der zegelen wordt stukgereten.

El Greco

HIJ heeft hen uit het laatst gericht gebroken,
nu vreten één voor één zij zijne oogen aan,
de hooge hoofden, die te droomen staan,
hebben nog niet het laatste woord gesproken.

En die in zak en asch het brandmerk heeft geroken,
kruipt als een kind Jeronima nabij,
en in het hulsel van zijn pij
is aan dit zoet gelaat de roode roos ontloken.

En staat gekorven dwars door hunne monden,
de sprakeloozen in de zwarte wâ
want man èn vrouw sterven op Golgotha
en niemand kan hun laatste vrees doorgronden.

Boltraffio

HIj heeft de monnikskap ten einde niet versleten
en ook de heksensabbath won hem niet
totdat door vrouw en god in zijnen mond gebeten
hij ook zichzelf verried.

Hij heeft de blanke duivelin bespied,
toen als een slang zij rond zijn handen brandde;
maar toen de dood haar overmande
kon hij haar stem nòg niet.

En toen de brandlucht hem heeft stukgereten
tusschen den kruisbalk en het lied
heeft hij het stropkoord rond den hals gemeten
en sprong tot in het niet.

Antonio Pollajuolo

HET bloed is reeds gestold tot steenen,
achter mijn hand zie ik Sebastiaan,
doorschoten met de scherpe pijlen staan
en sluip vandáár, stil schreiend, op de teenen.

Voor wie hun mond vèr van de schimmel houden,
dringt zulk een beeld veel dieper dan de spies;
het landschap waar zoojuist een herdersknaap in blies,
bijt feller nog dan al het koel aanschouwde.

En wie te droomen pleegt van visschen en van duiven
en in zulk een bedrog zichzelve heeft ontdaan,
die moet door ijs en bloed zijn handen schuiven
en tast voorgoed het lijf van Sint Sebastiaan.

Rembrandt

VAN uit den oermist en de stilte der woestijnen,
uit welken schoot gescheurd, door welke kracht gebaard?
heeft zich de engel met het dier gepaard
en grift mijn handen vol bloedroode lijnen.

Voor wie zichzelf verdeelt in lam en zwaard
schreeuwt eindeloos de diepte der ravijnen,
het zeeschuim tusschen sterren en dolfijnen
valt uit de eeuwen, in hunnen droom vergaard.

En niemand heeft de donkere lijnen
van het mysterie in de dingen, zóó ontwaard
en is in dezen waanzin blindgestaard
als wie het door zijn handen voelde schijnen.

Een najaar

[Hier, bij den binnengloed der roestige herrefstboomen]

HIER, bij den binnengloed der roestige herrefstboomen,
slaat gij mij in den duist'ren ban;
kan ik uw dood nog wel ontkomen,
den droeven doom doorbreken als een man?

Want wie de levensstrengen hield geborgen
van uit den schoot der prilste zonnedagen,
ombloesemd van het licht der lentemorgen,
moet hij niet eenzamer zijn smarten dragen?

De rilde beminde, die smet'loos was gekozen,
buiten de nevelkringen van den tijd,
met handen, licht als vroege voorjaarsrozen,
heeft hij in 't droomgebied gebeid.

Wel onverstoord, in zulk een liefde kuisch gebleven,
hoe ook de schaduw van den nacht hem overspon,
moet, wie het minnespel nog nimmer heeft bedreven,
een sneeuwwit beeld zijn in een droomgazon.

Welk een benaadren, in dit ijl en vocht geblaerte,
dringt nu door de herinnering, de ongeschonden staat,
en wil nog eens aan uwe milde klaerte
de huivering ontdoen van 't alledaagsch verraad.

[Nog niet ontsluierd zijt gij de stilte ingetreden]

NOG niet ontsluierd zijt gij de stilte ingetreden,
waar Liefde en Heiligheid voor goed te zamen slaat,
als wie uw zoete hoofd vol wijding heeft aanbeden,
zoekt naar het laatste pad, waar nog uw voetzool staat.

Maar ook dit teeken hield voor hem de aarde niet behouden,
nu, óver hem duizelt der jaren vloed,
als een van paradijzen teruggekeerde, die in de koude
winters en het stormtij dezer wereld traagaan verstarren moet.

En moeizaam draalt wie eenzaam is langs oude wegen,
maar over zijnen mond is uwen adem niet vergaan,
zacht binnenvuur stroomt alle logen tegen
en door het bloed blijft uwe hartslag slaan.

Voor wie de zuiverheid der dingen heeft verkozen,
door dauw en bloesem tot zulk een beeld is opgegaan,
zoekt in het puinstof naar het zaad der rozen
en splijt de banden niet in een verdorden waan.

Want als de vogelen hun laatste vleug'len spreiden
in 't wilde avondrood der laatste wereldbrand
en de bazuinstoot schalt uit de besterde weiden,
staat nòg zijn beeld blank en onaangerand.

[Hier toeven wij bij den gouden avondwijn der luchten]

HIER toeven wij bij den gouden avondwijn der luchten,
die het stammenleger der boomen koel omvloeit,
met fluisteringen in het vergane loof en zuchten
en waar het schroot der hooge kruinen stil ligt uitgestoeid.

En achter ons de rug der duinen met het zout der zeeën,
de zwarte barken met hun verkoolden buit
en in het heesterwoud de droomjacht en de reeën,
maar overal de wind en 't koele ruischgeluid,

dat van de golven komt ons hoofd omspelen
met de gestalten uit een verren tuin,
waar zij, het haar verward in de struweelen,
weer rijzen voor het oog uit doom en puin.

En and'ren, die wij dragen, ongeboren,
nog in de schelpen van verlangen en van bloed,
nog niet ontdragen aan den droom en uitverkoren
van heimwee en van liefde te zijn ons beider goed.

Hier, met de schaduw van de nacht aan onze wangen
en van de liefde zóó gewijd,
breekt uit de scheemring van het doodsverlangen
het zoete zaad der eeuwigheid.

[Nu dat de avond geurt naar aard en witte waterplekken]

NU dat de avond geurt naar aard en witte waterplekken
en ruischloos roert als een omneveld meer,
voel ik de stonden weer in mij uw beeltenis wekken
en brandt aan mijne handen het onbegrepen zeer.

Ik, die uw graf zoo rusteloos ben gaan zoeken,
toen d'onzichtbare glimlach van uw wezen brak,
als vogels uit de hooge kruin gejaagd, als regelen uit oude boeken,
weggesneden, als bloesem van den zonnetak,

Moet eindeloos uw handen onbetuigd, uw woorden stemloos laten
gedompeld in den vloedgang van den tijd;
mijn beeld versteent tegen de gulden raten
van 't schemeruur, vol weedom en vol spijt.

En wie, zoo droef beroofd, het droombeeld wel moet dulden,
staat luist'rend aan den weg bij het verlaten huis,
te meedoogenloos alleen om weg te vluchten
achter de schaduw van 't angstaanjagend kruis.

O, eenzaamheid, niet overmand lig ik in uwe strengen;
breekt niet in mij zijzelff de bolsters uit?
Ik zal den bittren drank niet in heur handen plengen,
maar zing háár deemoed nu glinsterend voor mij uit.

[Ontstoffelijkt is het rooskleurig gelaat, de witte sneeuw der tanden]

ONTSTOFFELIJKT is het rooskleurig gelaat, de witte sneeuw der tanden,
en hoog ontstegen aan de wereldsche behaaglijkheid,
verschemerd is de oorsprong en ook de Liefdesbanden
achter de donk're groeve van een vergane najaarstijd,

Toen wij ons riepen bij het knappende geluid der twijgen,
't geruisch der zwaluwscholen langs de vroege wei,
nog géén twee angsten, doch een zalig zwijgen,
dat ons terugvoerde over de grenzen van 't getij.

Eén oerbeeld met het onuitwischbaar teeken,
blind in elkanders blik, verrukt bij dezen inkeer,
stegen wij sneller naar hoog're wereldstreken
en schouwden in het dal geen zwarte steden meer.

Wild en wit als het besneeuwde bergland, waar niemand is getreden,
waaien de wolken tot azuur uiteen;
wind en zon hebben uw leest omstreden,
maar buiten mijne kracht, o vrouw, was er geen een,

Die tot zich beurde dit ooft, zoo zoet gewonnen,
waarrond sinds jaren het herrefstrood
om zooveel wee, om zooveel nood de draden heeft gesponnen,
schooner dan sluier en moederschoot.

[Nu staat, met de gescheurde zeilen in volle zee ter schepe]

NU staat, met de gescheurde zeilen in volle zee ter schepe
en in der waatren wildheid, die u scheiden zag;
feller dan die weemoed slaan geen stormen-zwepen,
geen zwarte wimpel in de mast is voor een vaarder droever vlag.

Want wie de steden van zijn morgenlijk ontwaken
vergruiz'len zag, kent slechts één vlucht: de zéé,
en wie het keelschip wrak en splinterend hoort kraken,
knielt in den waanzin der oceanen mee.

Geen vuurlicht van d'onzichtbre havens en géén teeken
van de torens doorscheurt die dubble eenzaamheid,
maar aan zijn voorhoofd brandt de ster, die misten moet doorbreken
en die het zouten zog voor veil'ge vaart bereidt.

O, Toeverlaat, dat voor den vloek behoedde
den schijnverlorene, die vaart op ebbe en vloed,
geen doem omkrampt wie aan uw zijde bloedde
en wie uw beeld niet prijs gaf tot werelds roest en roet.

Maar die, onwankelbaar, de tijden uitwischt in zijn herinneringen,
die deert niet van dit werelddom de golfslag en het vuur,
zooals de wind der eeuwen den vorm verblaast der dingen,
maar amper roert aan 't Goddelijk avontuur.

[O, Deemst'ring, berg mij, omhul de kuische banden]

O, Deemst'ring, berg mij, omhul de kuische banden,
ik, die het binnenbeeld nog slechts ben toegewijd,
omspoel als water mijne beend'ren en overvloeide handen
van het kind, dat door de nachten schreit,

Dat aan het roze nalicht des avonds is ontzworven,
schooner dan ooit van heimwee witgebrand,
want lust en doem zijn in dit beeld verstorven,
van zijne lippen weggewaaid als gruis en zand.

Maar in dit dieper zijn ligt het van zon bestreken,
als van de moederhand, die 't booze waanbeeld nam
van d'oogen weg, boven de witte beddekreken
ten droom geleid gelijk een melkblank lam.

En gaan, langs onberekenbare banen, droomverloren,
moet hij in 't licht van den nieuwen dageraad,
want eeuwig blijft, wie uit het wee herboren,
niet aan de rots der smart te pletter slaat.

En uit het donkere spinrag der herinneringen
en de geheimenis van liefde en van dood,
ontbloeid tot klare pracht in 't aanschijn aller dingen,
eet hij aan haren disch het ongedeesemd Brood.